

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12' — pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

Egyházkerületi tanácsülés és kollégiumi igazgatótanács

tartatott folyó évi június hó 25-én délelőtt a debreceni Kollégium kistanácstermében D. Dr. Révész Imre püspök és báró Vay László egyházkerületi főgondnok elnöklésével, a tanácstagok élénk érdeklődése mellett.

Püspök urunk a tanácsülés előtt Bibliát olvasott s a lélek mélyéről fakadó buzgó imát mondott. Utána a gyűlést a főgondnok nyitotta meg; első helyen megemlékezett a Kormányzó hetvenötödik születésnapjáról s többek között ezeket mondotta:

— *Az egész magyar nemzet szíve örömben, szeretetben, hálában dobbant össze ezen az évfordulón, mert minden magyar a magyar életnek, a magyar erőnek a megtestesítőjét, a magyar jövő zálogát látja Kormányzó urunkban. Visszaemlékezett az ország a szegedi Horthy Miklósról, aki akkor az összeomlott ország romjain — minden akadályt leküzdve — megteremtette magyar nemzetünk hadseregünk magját és visszaadta a nemzetnek megrendült hitét és bizalmát. Ennek a 25 esztendőnek az útja nem volt könnyű. Nehéz munkát, sok szenvedést és áldozatot követelt mindenkitől, de a nemzet rendületlenül követte vezérét a kijelölt úton, vállalta az áldozatokat, mert érezte, hogy Horthy Miklós, aki áldozatkészséget és megpróbáltatást egyaránt meg tudott osztani a nemzettel, átveteli a magyarságot a mai nehéz időkhöz. A hozott áldozat, a vállalt munka nem volt hiábavaló, mert a régi csonka országból ma már meg-nagyobbodott ország lett.*

A tisztántúli reformátusság is fokozott bizalommal és szeretettel tekint Horthy Miklós jenkölt alakjára és amikor első helyen kér magának részt az ünneplésből, a mindenható Isten áldását kéri reá és családjára e szép évforduló alkalmával.

Az elnöki megnyitó után a gyűlés tagjai lelkesen ünnepelték a Kormányzót.

Majd kegyeletes megemlékezések következtek: Dr. Polchy István beregszászi közjegyző, egyházkerületi tanácsbíróról és Dr. Szarka Sándor nyug. törvényszéki tanácselnökről, a nagyszalontai egyházmegye gondnokáról, ki mint legrégebb gondnok több-ízben helyettesítette az elnöklésben az egyházkerületi főgondnokot is. Dr. Polchy István helyére, a tanácsbírói tiszt betöltésére a szavazás elrendeltett.

A tanácsülés 44 pontból álló tárgysorozatán adásvételi szerződések megerősítése, kisajátítások, alapítványok és csereszerződések engedélyezése és jóváhagyása; kölcsönügylek, állásszervezések és díjlevelek felülbírálnak szerepeltek. Az akták rendben találtak s a gondosan előkészített határozati javaslatokat a tanácsülés sorban elfogadta, kivéve a „Református Gyülekezeti Evangelizáció Baráti Társasága“ azon kérelme adatott vissza, mely szerint két lelkesi állás megszervezéséhez kéri a kerület hozzájárulását; ezt a tanácsülés nem teljesítette, mert a nevezett társaság alapszabályaiban lelkesi állások szervezésére vonatkozó előfeltétel hiányzik; a társaság bármikor feloszolhat s ez esetben az állások további fenntartása kétségesse válnak. A kérvény azzal az utasítással adatott vissza, hogy a társaság alapszabálya megfelelőleg módosíttassék.

Az egyházkerületi tanácsülés után folytatólagosan a Kollégium igazgatótanácsa ülésezett, melynek legkiemelkedőbb programpontja a Kollégium 1943—44. évi költségvetésének tárgyalása volt. Az összesítő kimutatás lényegesen kedvezőbb képet mutat az előző évek zárótételeinél, bár az egyes csoportoknál hiányok még mindig mutatkoznak.

Hozzájárult az igazgatótanács ahhoz, hogy a kollégiumi tanárok a reánk jövő iskolai évben a rendkívüli viszonyokra tekintettel, családjaik körében tanulók ellátását vállalhassák.

Nehézségek mutatkoznak a tanulók internátusi elhelyezése körül. Kiváltképpen kívánatosnak látszik az, hogy a theologus ifjúság jövőre a Kollégium épületében találjon elhelyezést. Beható eszmecsere után a kérdés lehető legsürgősebb tárgyalására szűkebbkörű küldöttséget bízott meg az igazgatótanács.

Kiemelkedő tárgy volt még: jelölés az üresen lévő tanári állásokra. Egyhangúlag hozott határozatok alapján azonnal megejtetett a tanárválasztás is a következő eredménnyel:

Gimnáziumi magyar-német tanszékre megválasztott Dr. Pető József. Ugyanoda mennyiségtantermészettani tanszékre megválasztott Rapcsák András. Ugyanoda földrajz-természettan tanszékre megválasztott Dr. Szűcs Lajos. Végül a tanítóképzőintézet magyar-német tanszékre megválasztott Osváth István.

Megemlítjük még, hogy a kollégiumi kis körházhoz szeptember 1-től ápolói munkára egy dia-

konisszatestvér alkalmaztatik. Végül, hogy a Kollégium három főtagozata (gimnázium, tanítóképző és polgári fiúiskola) külön értesítője mellett maga a Kollegium is ad ki összefoglaló „évkönyv”-et, úgy, amint a multban is volt, ebben tétetik jelentés a lelkészkepző- és tanárképzőintézetekről is.

A kollégiumi Nagykönyvtár vezetésére Lukács László hozatik javaslatba a kerületi közgyűlés előtt, ki már régóta teljesít ott hű és eredményes szolgálatot. Dr. Péter Zoltán a Kollégium új igazgatója megváltik a tápintézet közvetlen vezetésétől. D. Dr. Nagy Sándor főgimn. vallástanár óraszámára 10-ben állapítottatott meg. Végül elhatározatott, hogy az állami fizetésemelések a Kollégiumnál is alkalmazandók.

Befejeződött a generális vizitáció

Rövid pünkösdi szünet után, június 16-án kezdődött a generális vizitáció harmadik szakasza a nagybányai egyházmegyében. Püspök úr kísérei ez alkalommal Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző, Oláh Sándor nagybányai esperes, Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok és Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész voltak.

Az út e harmadik szakasza is programmszerűen ment végbe. Naponként két-két egyházközség, sőt egy alkalommal három egyházközséget is meglátogattak a generális vizitáció.

Ez alkalommal érdekes magyarázatát hallottuk püspök úrtól annak, hogy mi a generális vizitáció. Nem valami generálisokból álló számonkérő küldöttség, hanem az egyházkerületi közgyűlés megbízásából kiküldött olyan látogató bizottság, *visitatio synodis generalis*, melynek az a küldetése, hogy tegyen bizonyosságot az élő Isten szent Igéjéről és intsen meg, erősítsen a szeretet szavával, hogy a gyülekezetek ne a halál, hanem az élet jeleit mutassák életükben.

Június 16-án, szerdán délután *Nagypaládra* érkezett a vizitáció. Nagypalád jómódú magyar község. Szép, a debreceni Kossuth-utcaihoz hasonló temploma van. Püspök úr ígéhirdetésében arra figyelmeztette őket: *a keresztyén vagyon minden esetben Isten ajándéka és mint ajándék, köteleesség.* 202 kat. hold földje van. A belhivatalnokai nincsenek kifizetve. Missziói munkák most vannak indulóban. Ez volt az egyetlen olyan község, mely a cseh uralom alól szabadult fel.

Június 17-én három egyházközség meglátogatása volt soron: *Szárzaberek, Kispeske és Lázári*. Mind a három kicsiny lélekszámú gyülekezet, de az élet annál több jeleit mutatja. Különösen szép lendületet vettek a missziói munkák. Püspök úr különösen kiemelte Lázáriban, milyen nagyjelentőségű, hogy *ez a kicsi egyházközség merete vállalni a fegyelmelés munkáját*, mert mindig az az egyház az erősebb, amely a legjobban megválogatja tagjait. Lázárinak gyülekezeti háza is van. A románok 100 hold földet vettek el tőle. Kicsi, eldugott községek református magyarsága, de büszkék lehetnek magyarságukra még a legkisebb helyen is.

Június 18-án Kormányzó úr *Őfőméltóságának*

75. születésnapja. Ezen a napon két egyházközségben voltunk *Sándorhomokon és Mikolán*. Püspök úr mindkét helyen megemlékezett Kormányzó urunk 75. születése napjáról és háromszoros éljent kiáltottunk életére. Megható jelenet volt Mikolán az egyszerű fogadás, amint a lelkipásztor a missziói csoportok megbízásából boritékokat nyújtott át püspök úrnak, melyekben virágmegváltás címén 100 P-t adtak a debreceni Kollégium felsegítésére. Püspök úr szépen ki is emelte ezt a követendő cselekedetet, mondván: *Az egykori debreceni kollégiumi kisdíák, ma Kormányzó urunk Őfőméltósága 75. születése napján ez a legméltóbb cselekedet.* Missziói munkák a román megszállás alatt szép eredménnyel folytak. Az ifjúsági egyesületek földet munkáltak meg közösen és a jövedelemből az iskolát segítették. Kimeszelték a templomot, rendben tartják a kertet. Ennek az életnek újból meg kell indulni.

Június 19-én *Batiz és Egri* voltak a vizitáció színhelyei. Batiz kicsi és többnyire tanyákon szétosztott gyülekezet. Itt hallottuk, hogy *az Ifjak az Egyház Futárjai*. Az iskoláért nagy áldozatot hoztak. Volt idő a román uralom alatt, mikor csak hat gyermek járt az iskolába, de mégsem adták fel iskolájukat. Itt találkozott püspök úr egy derék, kedves emberrel, akinek még a püspök úr édesapja cukrot adott. Egri már gazdagabb. Majdnem 100 hold birtoka van. Missziói munkák nemigen vannak, ezért a C. E. munkásságának nyomai tapasztalhatók. Az iskolát megtartották. Itt találkoztunk olyan földműves fiatalemberekkel, akik a lelkipásztor úr theologus fiaival együtt bizonyosságot tesznek a Krisztus Evangéliumáról.

Június 20-án *Adorján és Sárközüljak* fogadta a vizitációt. Adorján tartozik azok közé a kevés egyházközségek közé, amint Püspök úr mondta: *Azok közé a boldog községek közé tartoztok, akiket az Úr Isten minden nagyobb vihartól megkímélt.* Szépen induló missziói munkák vannak. Az anyagi ügyeket elég könnyen hagyják. Sárközüljak két község: Sárköz és Újlak. Gyönyörű szép, történelmi értékű templomuk van, mégis azon voltak, hogy új ekléziát szervezzenek, pedig a két, egyébként politikailag is egy község alig 1 km-re van egymástól. *Templomuk olyan erős falazatú — mondta a püspök, — hogy ezer évet is kiáll.* Idetartozik a kis *Gombás* nevű szórvány, ahol 25 család teljesen a maga erejéből épített magának templomot.

Június 21-én *Avasújpáros, Kőszegremete* következtek. Avasújpáros román környezetben megőrizte tiszta magyar jellegét. A presbitereket Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző úr, aki korán reggel végigjárta a falut, szorgalmas munkában találta. Közös akarattal hordták a homokot, hogy püspökünket minél szebb körülmények közt fogadhassák. Meg is mondta nekik püspök úr: *Örömmel járok homokhordó presbiterek között, akiknek egyházuk nem homokra, hanem kősziklára épült.* Sajnos, körülötte már vannak olyan települések, melyek csak pecsétjüket tartották meg, de református egyházuk már nincs (Rózsapallag). Kőszegremete népe vitatkozik egymással. Nagyon szívükre kötötte püspök úr az Ige szavát: *Ne keresse kiki a maga hasznát, hanem tartsátok különbeknek egymást timagatoknál.*

Püspök úr és kísérete két szép fejlődés előtt álló szórványt is meglátogattak: *Bikszádó és Avasújfalut.*

Bikszád imaházépítést tervez. Szép faépületet terveznek, amelyért igen nagy áldozatot hajlandók vállalni. Avasfelsőfalun már áll a szép kis templom. A lelkeszi állás szervezése is útban van. Fontos hely nagyon. Református és magyar szempontból egyaránt. Itt nem volt a szó igaz értelme szerint vizitáció, mert még nem anyaegyház. A püspök csak Igét hirdetett és barátságosan elbeszélgettek a szórvány magyar református vezetőivel. Nagy erővel tett bizonyosságot: *Az egyház csak zörgő víz, míg minden egyes tag ajkán meg nem esendül, hogy én is: bár lehetek kicsi nulla, de ha Isten számol ír elém, akár csak 1-et is, boldogan jelenthetek 10-et vagy akár 100-at is.*

Június 22-én Vámfalu volt az utolsó állomás. Szép, rendes gyülekezet. Az első volt a környéken, mely közös erővel kultúrházat épített a román uralom alatt. Kár, hogy a szép és eredményes missziói munkák a felszabadulás után meglanyhultak. De remény van reá, hogy újból megindulnak. Püspök úr bizonyosítva erővel hirdette: *A mai nemzedék felelős a holnap nemzedékéért.* Ez a gyülekezet volt az utolsó a generális vizitáció során. Ezzel befejezte püspök úr áldott körútját. Oláh Sándor nagybányai esperes, aki elnöktársával, Böszörményi Emil egyházmegyei gondnokkal együtt hűségesen készítette elő és teljesen szép rendben vitte véghez a nem könnyű programot, hálás szívvel köszönte meg püspök úrnak önfeláldozó és áldott bizonyosságokkal teljes munkálkodását, mire püspök úr válaszolt, mondván: *Hálát adok az Úrnak, hogy mint alázatos, de felelősséget érző szolgálja, a nagybányai egyházmegye gyülekezeteiben sok áldott életjelt láthattam.*

A munka új irányítást kapott. Sok örömteljes elismerés, szeretetből fakadó figyelmeztetés és intés szolgáljon mind belső önvizsgálatra és az Anyaszentegyház Ura segítsen minket, hogy ha egyszer Előtte kell megállanunk számadás végett, hallhassuk meg a hű szolgálta jutalmát: *Jól vagyon jó és hű szolgálom, kevesen voltak hív, sokra bíznak ezután.*

T. F.

Háború és vakáció

A mind totálisabbá váló háború alapján változtatja meg az emberek eddigi életszokásait. A megszokott életformáknak ez a változása kettős eredetű: az egyik a kényszerítő szükség, a kikerülhetetlen háborús kényszer. Ez rajtunk és jó részben akaratunkon kívül álló ok. Ezzel szemben a másik, életszokásokat változtató ok az önkéntes szolgálat, mellyel szabad elhatározásunkból vállalunk magunkra olyan terhet, feladatokat elvégzését, amelyekkel hazánknak vagy egyházunknak, vagy ezeknél szűkebb közösségeknek tehetünk hasznos és jó szolgálatot. Erkölcsei szempontból mindenesetre ez az utóbbi az értékesebb.

Most, hogy egy aggodalmakkal és sok-sok nehézséggel és küszködéssel teli tanévet Isten segítségével és az Ő nevében befejeztünk, fölvetődik annak kérdése: mit csináljon tanár és diák, oktató és tanuló a hosszú nyári vakációban? Ami a tanárokat illeti, azok úgyszólván nagyon sokan és sok helyütt vesznek részt további kulturális szolgálatban, pl. népművelői,

tanítói stb. átképző tanfolyamok vezetésében, rendezésében, az azokon való szolgálatban. Most inkább arról szeretnék írni, hogy a hosszú nyári vakációban a pihenő diákság a jól, vagy kevésbé jól megérdemelt pihenés mellett, még milyen hasznos, önmagára, nemzetére és egyházára nézve hasznos „mellékfoglalkozásokkal” tölthetné ki „szabad idejét”.

A vakáció-adta sok öröm és boldogság legőszintébb és legspontánabb kifejezője a dal. Daloljunk sokat. Daloljunk, ha kint az erdőben vagy mezőn sétálunk, ha kirándulunk, ha szüleinknek segítünk. A dal frissé, üdévé tesz, nemesíti a lelket. De mit daloljunk? Semmiesetre sem a legújabb kívánság-hangverseny tiszavirág életű slágerszámain, vagy a legújabb hangosfilm bájjeleneinek tangódalát. Csak magyar népdalt, sok-sok szép magyar népdalt! Ez illik a virágos mezőhöz, madárdalok erdőhöz, a simogató, langyos hullámokhoz. És itt nyílik az önművelés számára az első nagy lehetőség, sőt kötelesség: sok, minél több magyar dalt tanuljunk meg. Annyi olvasó és kitűnő magyar népdalgyűjtemény jelent meg már, hogy senki számára sem lehet probléma azok beszerzése. Az Ifjú Erdély kiadásában megjelent „Mi dalaink” többszáz értékes, szép magyar népdalt tartalmaz s csak 1 pengőbe kerül. — Kapható mindenütt. A 100, 101, 102, 103, 104 magyar népdal-kiadványok kb. ugyanennyibe kerülnek és értékes, kiváló magyar dalokat tartalmaznak. Megrendelhető a Magyar Kórus kiadóhivatalától (Budapest, I., Ferry Oszkár-u. 55). Vagy a Soli Deo Gloria kiadásában megjelent Balla Péter-féle „Kis magyar dalos könyv” (Budapest, IX., Kálvin-tér 8. I. emelet SDG). Sok iskolában, különösen gimnáziumok felsőbb osztályaiban nincs megfelelő (vagy semilyen) énektanítás. Itt igazán a diáknak magának kell pótolnia a nemzeti szempontból annyira fontos népdal ismeretének hiányát. De nemcsak ezekből a megjelent kiadványokból lehet és kell népdal ismeretét gyarapítani. Falujának, vidékének népdalait, népszokásait is tanulja meg, gyűjtse össze, ha tudja, kottázza is le. Kapcsolódjon bele a magyar diákság minél nagyobb számban az oly rendkívül fontos folklorisztikus munkába. Magyarságismeretre csak így tehet szert. Kinek mihez tehetsége és kedve van. Összegyűjtheti falujának, a vidéknek népdalait, gyermekjátékdalait, a népszokásokat, gyermekjátékokat, népmeséket, hagyományokat stb. Foglalja azokat írásba és összefoglalja az illetékes szaktanároknak, akik — ha a gyűjtés értékes és figyelemreméltó — el fogják juttatni megfelelő helyre. Vissza az ősi kultúrát és hagyományokat megőrző magyar ősréteghez! Ez pedig csak úgy lehetséges, ha kiki a maga környezetében is igyekszik személyesen megismerni s ez által jobban megbecsülni a magyar falut. Csak az a nép maradhat meg, melynek önálló kultúrája van s azt megőrzi s fejleszti. Nem abban vagyunk magyarok, s nem az tart meg bennünket, amiben másokat utánozunk, vagy más népekhez hasonlókká lettünk, hanem éppen abban, amiben különbözünk tőlük. Az a veszély fenyeget, hogy az ősi kultúrát máig fenntartó paraszti réteg is utánozni kívánja a várost, annak minden nemzetköziségével és romlottságával együtt. De ha azt látja a falu, hogy a város, a tanult középosztály megbecsüli az ő hagyományait, népszokásait, akkor

maga is ragaszkodni kíván apái hagyományaihoz s nem igyekszik felcserélni azokat városi talmi értékekkel.

De a fent elmondottakon kívül van egy másik szolgálat is, amellyel hasznossá tehetik magukat a vakációzó diákok. Keressenek régi könyveket, zsolnárokat, bibliákat stb. a sok helyen padlásra s lomtárakba hányt holmik között. Sok parókián vagy kántorlakásban hányódnak még most is, a tulajdonosaiknak nem értékes, de bibliotékai szempontból esetleg rendkívül értékes és fontos nyomtatványok vagy kéziratok. Kérjék azokat el és mutassák meg azokat az ősszel vallás tanárúknak, akik beszállítják a gyűjtött kincseket illetékes helyre, a debreceni Kollégium Nagykönyvtárába. Ezzel a tudománynak s egyházunknak tehetünk hasznos és áldott szolgálatot.

Nem akarok további hasznos munka lehetőségeket felsorolni, hiszen mindenki találhat elfoglaltságot kedve és hajlama szerint (diákaptár, munkatábor stb.). Háború van. Nem vakációzhatunk olyan gondtalanul, mint békében. A háború nem ismer vakációt, kíméletet. Fel kell készülnünk testileg és szellemileg a legnagyobb erőfeszítésre. Ha a háború még nem is kényszerít valami súlyos szolgálatra, mindenkinek vállalnia kell önként, szabadon s jó szívvvel és kedvvel valamilyen hasznos szolgálatot. Így kívánja ezt a nemzet közös, nagy és szent érdeke.

(Nyíregyháza.)

Vikár Sándor.

„Eredj a hangyához, te rest!“...

Péld. V: 16

-Ó -ió -ció... Ezzel a három titokzatos varázsigével kezdték s a „vakációval“ végezve firkálták tele ezelőtt minden iskola tábláját, padját, falát a diákok. Annyira természetesnek találta a közvélemény s annyira osztozott velük a nagy örömben, mikor megszabadultak „szegények“ az iskola terhes rabságától.

Vajjon helyesen cselekedtek-e, mikor ekképpen nemhogy megszerették volna a szülők gyermekeikkel az iskolát, a munkát, hanem velük együtt ujjongtak annak elhagyásán?...

Nekünk, tanároknak bizony nem eshetett jól, mikor olyan örömet fordítottak nekünk hátat azok, akikhez év folyamán szeretettel igyekeztünk közeledni.

Meg merjük-e aztán kérdezni, hogy sok helyen hogyan és mivel töltötték azt a várva-várt vakációt? Magunk is voltunk diákok és ha őszinték akarunk lenni, töredelmes magunkbaszállással kell megvallanunk, hogy legtöbbször nem is jól, nem is hasznosan. A falusi és kisvárosi papnak, tanítónak, jegyzőnek a fiai aratni nem mentek, a könyvtől megcsömörödvé tértek haza, tehát az 1—2 hetis szükséges megpihenés után unottan lézengtek a faluban, látogatták egymás házat, kínálgatták egymást cigarettával, borral, elővették a kártyát, nevettek, csúfolódtak tanáraikon. (Hálás tárgyak Mórész Zs. csúfondáros írásaihoz.) Mikor mind e mulatságokból kifogytak, következtek még rosszabbak is. A múlt század elején még legalább megvolt a nagyobb isko-

lakban a supplicatio; azzal az iskolának is segítségére voltak, maguk is világot láttak.

Ha nem tévedünk, az első nagy háború tisztító tüzének kellett jönni, hogy a nevelés terén néhány üdvös újítás következzen. Elterjedt a cserkészlet. A lenézett tanárok pályájuk egyetlen irigylett előnyét, a nagy vakációjukat is megszakították, feláldozták, hogy tanítványaikat szebbnél-szebb tájakra elvigyék, együtt tartsák, rendre tanítsák, szórakoztassák. Meghálálták-e nekik a szülők, hogy jó kézben tudhatták gyermekeiket arra a pár hétre s nem kellett törni a fejüket, minő időtöltést eszeljenek ki unatkozó fiaiknak akár nagy áldozat árán is?

Az élelem- és ruhahiány aztán mind több diákot vitt arra a gondolatra, hogy ha tanítványt nem kapott, testi munkát se szégyeljen vállalni a tandíj, meg a ruházat megkeresésére. Elismeréssel szorítottam meg azoknak a fiúknak a kezét, kiket közművesek mellett láttam nyáron téglát hordani s az egyiknek a jótétemény-osztáson folyamodás nélkül indítványoztam a féltandíjasságot. Meg kell már térni a magyar társadalomnak abból az idejétmúlt uraskodó gondolkozásból, amelyet Petőfi olyan találóan fejez ki: „a paraszté a dolog“.

Az iskolák évkönyveiben ma már sokféle tanulásos beszámolás olvasható a hasznosan és épületesen eltöltött szünidőkről. Hogy csak a magunk iskolájánál maradjunk, megemlíthetem, hogy egyes növendékeink falujuk néprajzát dolgozták fel, meséket, dalokat, népszokásokat gyűjtöttek. Nagyobb, nemzetmentő jelentőségű vállalkozás volt aztán, mikor egyik tanár vezetése alatt 30 fiú az egykés Baranyába ment el s az odatelepített népes családnak házat, ólat segített építeni. Most ugyanezen a tanár 50 fiúval ment oda egy uradalom meghívására a többholdas gyümölcsös kitermelésére. A böszörményiek a zeleméri templom romjait tárták fel. — A nagy vakációban kellene elolvasni az irodalom tanításához előírt remekműveket is nyugodtan, nem tanulási időben kapkodva.

A példa vonz: nem csak rosszra, hanem jóra is. A hasznos munka nemcsak pénzt hoz a házhoz, hanem ügyesít, a testi munkás megbecsülésére nevel, a nemzet különböző rétegei közt tatóngó szakadékokt átbridálja, a jól végzett munka tudatában önbecsülésre vezet, a szabadban mozogva minden mester-ségesen kiesztelt tornánál, a léhaságra csábító „strandnál“ egészségesebb felüdülést hoz a következő év szellemi munkájához.

Szeremley Béla.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

P. Nagy Elek ösödi református lelkipásztor 1943. évi május hó 28-án a kolozsvári m. kir. Ferenc József Tudomány-Egyetemen „cum laude“ az államtudományok doktorává avatták. Az új doktort köszöntjük.

BEREGI EGYHÁZMEGYE.

A tarpai templom tornya, amely a múlt év szeptemberében leégett, teljesen felépült. A sok vihart látott templom a XV. században épült a Báthoryak alatt, melyről a déli bejárat kőkapuzata fölött látható címer tanúskodik. A két bejárat csúcsíves kőkiképzése eredeti állapotban látható.

1796-ban a szentélyt lebontották és a templomhajót hosszanti irányban kibővítették. 1798-ban épült hozzá Bereg vármegye egyik legmagasabb tornya, négy fiatoronnyal ellátott sudár süveggel, mely 1881 június 26-án, villámcsapás következtében leégett. 1883-ban szentelték föl a következő tornyot, mely a sárospataki torony mintájára készült. 1942 szeptember 13-án, ifjak könnyelműsége folytán ez is leégett. Az építés munkálatához azonnal hozzáfogott az egyház presbitériuma és Isten segítségével, 1943 május 2-án tartott toronycsillag-elhelyezési ünnepély után pünkösöd második napján teljesen fölépülve várta az ünnepelő gyülekezetet. A felszentelő istentiszteleten Bary Gyula beregi esperes és Györke István e. m. főjegyző igazgatólataival adott hálát a hívek serege a Gondviselő Istennek, hogy a nehéz időkből elvégezhetik az építés munkálatát. Június 27-én a megrepedt harangok közül, az Ipari Anyaghivatal által átöntésre engedélyezett kisebb harang is megérkezvén, harangszentelési ünnepséggel, melyen Ladányi Imre tivadari lelkész prédikációval és Dr. Baksay László helybeli lelkész felszentelő imádsággal szolgált, a toronyépítés gondja befejeződött. A toronysüveg, harangátöntés és toronyorakészítés teljes összege 35 ezer pengő. Ebből a Biztosító Intézet 22 ezer pengőt megtérített, háromezer pengőt adott a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium, négyezer pengőt a hívek adományoztak, a hiányzó összeget pedig Tarpa község toronyorabeszerezésben juttatta az egyháznak.

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

Told. Az ifjúsági egyesület 10 tagja, mindannyian leventék, Fintor Béla lelkipásztor, leventeparancsnok vezetésével 10 napos erdélyi körúton vettek részt. Újuk első állomása Kolozsvár volt, ahol a Theológiai Akadémia épületében szálltak meg. A történelmi levegőjű város a maga szépségével és beszédes mulljával felejthetetlen emlékeket hagyott a fiúk lelkében. A következő állomáson, Tusnádfürdőn, a Szent Anna-tónál, a síksághoz szokott ember csodálatával szemléltek a fáj lenyűgöző szépségét, a fenyők komor zöldjét, a sziklák néma hallgatását, a folyók regéző morajlását. Csíkszeredára visszatérve s annak megtekintése után indult útnak a kis csoport, hogy a Hargitán, a székely havasokon át Székelyudvarhelyre jusson. A hófödte Hargita, a serpentinutak fáradalmi, székelykapus falvak érintése után érték el céljukat. Ez a kis város rendezett, tiszta külsejével, nevezetességeivel tetszést aratott. Korondon, a fazekasok híres hazájában kíváncsian keresték fel a fiúk azok műhelyeit és látták az egyszerű székely ember rendkívüli ügyességét. Este ismerkedési összejövetel volt, hol a vendégek a székely erő, férfiaság kifejező táncában, a helybeli ifjak által bemutatott verbunkosban gyönyörködtek. Nem kisebb sikere volt a páros csarosszékinek. Az aragonit bánya és gyár megtekintése után vitt az út a parajdi sóbányába. A lélekhez szóló élmény volt 42 emelet mélységbe letekinteni... ott látni a hatalmas sósziklákat... a bányászok pisláloló lámpásait... Istenhez szállt a gyarló, bűnös ember gondolata, úgy érezte, mintha templomban lenne! S valóban bár lefelé vittek a lépcsők, mégis minden egyes lépcsőfokkal közelebb érték az ifjak a Teremtőhöz, mert ott a mélyben, az óriási sósziklafalak között mindjobban meglátták az ő hatalmas voltát és érezték a maguk kicsinységét, tehetetlenségét, mint ahogy az egyik megjegyezte: „Mi is ilyen parányiak vagyunk a nagy mindenségben, mint egy ilyen sókristály!” Szózatán a melegvízű tavak, a szép fürdőhely, szabadonemelkedő sóhelyek s különösen az új, székely stílusban épült református templom gyönyörködtették a benyomások sokaságával teleitatott lelkeket. Marosvásárhelyre a nyárádmonti kis vonattal érkeztek. Az a város első pillantásra meggyerte a fiúk tetszését. A városnézésre talán itt volt legtöbb idő. A XII. századbeli vártemplom, a kollégium, a népművelési ház és város-háza festői szépségű épületei emlékeztetni fogják a csoport tagjait székelyország fővárosára. Innét aztán hazaindult a néző sereg. Természeti szépségekben felejthetetlen, élményekben rendkívül gazdag út volt. Legnagyobb eredmény mégis a székely nép lelkiségébe való betekintés: látták annak küzdelmes életét, rendkívüli szorgalmát, népszokásait s — amint azt önmaguk megállapították — meglátták annak mélyebb hitéletét, adakozóbb, áldozatosabb lelkületét. Résztvettek istentiszteleteken, csodálkoztak tapasztalták a fiúk, hogy a gyülekezet úgyszólván nem fér be a templomba s a legkisebb gyermek sem ment ki úgy,

hogy előbb ne adakozott volna. Szép s reméljük áldásokban gazdag napok voltak!

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A multheti egyházkerületi tanácsülés jóváhagyta azt az ajándékozási szerződést, amely a debreceni egyház és Dömsödy Ferencné Szűcs Juliánna között jött létre. Dömsödyné a Kandia-utca 13. számú házat az egyháznak ajándékozta alapítvány céljára, hogy gyermekeit taníttassák belőle. Az adományozóknak köszönetet mondanak. A debreceni egyház elfogadta özv. Huba Gyuláné Szegedy Mária Gabriella hagyományát, a tiszaroffi 167 holdas tehermentes ingatlant. Szegedy Mária Gabriella tanítási alapítványt létesítenek belőle jó előmenetelű magyar gyermekek számára, felekezetre tekintet nélkül. A tanács a hagyományt jóváhagyta és elismerését nyilvánította Huba Gyulának, amiért a hagyományozás körül megértést és jóindulatot tanúsított.

A debreceni református egyház azt kérte a Polgármestertől, tegyen kezdeményező lépéseket a korezmák vasárnapi kötelező zárvatartásának bevezetésére. Az Iparkamara meghallgatta az összes érdekelteket és megállapította, hogy egyházi és más szempontból is szükséges volna az italmérségi üzleket vasárnapi nyitvatartásának korlátozása. A teljes zárvatartás azonban azt eredményezné, hogy zugkimérések keletkeznének. Ezenkívül a vendéglők sántései is nyitva maradnának, ha a korezmákat bezárnák is. A Kamara véleménye szerint egyenlő elbánásra van szükség. A Kamara honorálni kívánja az egyház óhaját és javasolja a polgármesternek, hogy olyan irányban tegyen kezdeményező lépéseket, hogy az összes italmérségi üzleteket vasárnap délelőtt 10 óráig tartsák zárva.

A debreceni egyházmege szokásos nyáreleji értekezletét folyó évi június hó 24-én tartotta meg Monostorpályiban a szíves vendéglátó esperes „Csonkás” kertjében, igen kedvező időjárás mellett. Az egyházmege lelkipásztorai, lelkészjellegű órállói s azok közül néhányan hitves és családdal, közel 80-an jelentek meg a kellemes kirándulás keretében lezajlott értekezleten, melyen az elnöki tisztet Dr. Szász Imre esperes és Dr. Szentpéteri Kun Béla egyházmegei gondnok látták el. A napirend első pontja az volt, hogy a résztvevők három bibliaköri csoportra oszlottak s az árnyas fák alatt áhitatot tartottak eszmecserével és buzgó közös imádsággal. Az értekezlet napirendjén két előadás szerepelt: A lelkipásztor háborús ígéhirdetése s teendői, referens volt Kardos Lajos hajdúbagosi lelkipásztor. Másik előadás: A konfirmációi káté ügye, Dr. Tomay Dezső derecskei vallásnár előterjesztésében. Mindkét téma erőteljesen megragadta a résztvevők figyelmét s igen értékes hozzászólások következtek utána. A konfirmációi káté ellen kemény kifogások hangzottak el pergőtűz módjára. (Nekünk is az a véleményünk, hogy ezek a kifogások javarészt jogosultak s elérkezett az ideje, hogy ezt az egető kérdést illetékes körökben napirendre vegyék. Szerk.)

Nagy Ferenc sárrétudvari és Bárdos Lajos hatvani lelkipásztorok állásaikat elcserélték. Bárdos Lajost június 20-án iktatta be Sárrétudvariban Dr. Szász Imre esperes; Nagy Ferenc beiktatása Hatvanban július hó 4-re van kitűzve s ezt Mocsy Mihály pesti egyházmegei esperes végzi. Bárdos Lajos személyében a debreceni egyházmege és a tiszántúli egyházkerület értékes órállót nyert, ki előző helyén hitvesével együtt, igen élénk belmissziói munkát végzett. Szeretettel üdvözöljük körünkben: I. Péter IV: 10—11. versével.

ÉRMELLÉKI EGYHÁZMEGYE.

Hírek az érmelléki egyházmegeből. I. A szalacsi lelkész kör Székelyhidú Béla lelkészegyesületi elnök közreműködésével, június 15-én meglátogatta a Csételeki szörványgyülekezetet. E román községben az alföldi községekből, óriszben egy emberöltővel ezelőtt felszivárgó, 206 református magyar lélek él, a csételeki szőlőhegyeken szétosztan lévő kisbirtokain. Boldogító és megnyugtató tudat, hogy e drága magyar szigeten a két évtizedes román impérium sem tudta hitében és faji öntudatában megtörni magyar testvéreinket és Istennek hála nem következett be az a keveredés sem a magyarság és románság között, mely másutt annyira sok ifjú hajlást orozott el és romboltt szét a magyarság, egyben református Sionunk drága családfáján. 216 magyar testvér él a csételeki szőlőhegyeken, akik közül 206 református és csak egyetlen más vallású család

van ez áldott magyar tömbben. A látogatás d. e. 9 órakor, az állami iskolában tartott istentisztelettel vette kezdetét. A gyülekezeti ének után imádkozott és Igét hirdetett Székelyhídy Béla álmosdi lelkész, míg Kemecsey Ilona énekszámával, Kemecsey György albisi ig. tanító a szörvány magyarságra váró feladatokról szóló előadásával ragadta meg a lelkeket. Cs. Nagy Jolán ottományi tanítónő a gyermekek, Balázs Lajos Béla bogyszlói lelkész a leányok számára tartottak meggyőzően építő előadásokat. A mély nyomokat hagyó, bensőséges találkozás Cs. Nagy Dániel ottományi lelkész előadásával nyert befejezést. Az istentisztelet után a megjelent lelkészek, tanítók sorra látogatták otthonaikban is a csételeki magyar testvéreket, ahol minden egyes porta, mint áldott magyar végvár áll a körülötte lévő 3—50 holdnyi birtokkal együtt az idegen tengerben, hirdetvén és bizonyítván a törhetetlen magyar öserőt, élni tudást és akarást. Csételek református magyarsága anyagiakban is izmosult, nagy baj, hogy újabban az ingatlanok szerzését megakadályozza a román lakosság azon állásfoglalása, hogy csak fajtestvéreiknek adják el földjeiket, de a Wertheimstein-féle zsidó birtokból jó reménységgel várják a magyar testvérek földhöz juttatásukat. Csételek körül pár kilométeres körzetben 960 református magyar lélek él szétszórtan és pásztorálásukra a missziói lelkészi állás megszervezése parancsoló szükségesség és elodázhatatlan.

II. Június 16-án, Bihardioszegen a lelkész, tanítói kar, a nőszövetség és ifjúsági egyesületek kiküldötti megvitatták az érmelléki egyházmegye lelkész-, tanítóegyesülete és missziói bizottsága rendezésében augusztus 28—29-én tartandó ifjúsági vezetői és a mindkét nembeli ifjúság számára tartandó konferencia programját s az előkészítés munkájára a lelkészegyesületi elnököt kérte fel az értekezlet, egyben megalakította a helyi szervező bizottságot is.

III. Június 23-án tartotta meg Székelyhídon az érmelléki egyházmegye missziói bizottsága tavaszi ülését. Közéne, Mihályi Zoltán bizottsági elnök bibliaolvasása és buzgó imája után letárgyalta a missziói bizottság a gyülekezetek 1942—43. missziói munkaévről szóló elnöki jelentést. A nagy gonddal összeállított jelentésből fájó lélekkel állapította meg a bizottság, hogy még mindig vannak vonakodók, akik nem értik meg a fergeteges idők ezernyi intő jelét és hatalmi szóval kell ébresztgetni felelősségérzetüket. Megnyugtató azonban, hogy a kevés kivételtől eltekintve áldottan és gyümölcsözően végezték a lelkipásztorok és tanítók az egyházmegyei missziói bizottság által előírt munkaprogramot.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A kisújszállási templom fűtőberendezésére két hét alatt 17.000 pengő gyűlt össze. Ebből 4000 pengőt a Református Nőgyűlés adományozott a templomnak kettős ablakokkal való felszerelésére, a többi 13.000 pengőt az egyháztagek adták össze. Nagyonbízott az özegek és szegények jártak elől jó példával. A fűtőkályhákat már be is szerezte az egyház s a begyűlt összegből még kétévi fűtőanyagra is telik.

Három istentiszteletet tartunk ősztől kezdve minden vasárnap. Gyermekestiszteletet kb. 1200 elemi iskolás számára, ifjúsági istentiszteletet kb. 1400 ifjú számára és felnőtt istentiszteletet. Az istentiszteletek látogatóinak száma szépen megnövekedett a téli munka alatt. Több, mint 1000 lélek vesz részt még a munkaidőben is istentiszteleteinken minden vasárnap.

Minden hét esütörtökén 600—700 ember, főleg nap-számos férfi vett részt a Munkásszövetség összejövetelein az utóbbi hetekig, mikor a munka beköszöntött. Ima és Bibliamagyarázat vezette be az összejöveteleket, ahol egy-egy szociális kérdés megbeszélésén kívül különös kedvvel tanulta és énekelte a nagy munkástömeg az eredeti Szenczi-zsoltárokat eredeti genfi ritmussal. Czírják Zoltán kántor vezetésével tökéletesen megtanultuk a XXII., XLVII., és a CXLVII. zoltárokat, továbbá a CXLIII.-at. Az eredmény igazolja, hogy lehet ritmikusan énekelni a gyülekezetnek és szereti is népünk a zoltárokat, ha megismeri.

KÖZÉPSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

Június 27-én, vasárnap adta át a nagykállói egyházközség rendeltetésének új „Ifjúsági Otthon”-át s avatott fel Kiss B. Júlia 79 leány, Nagy Gyula konventi titkár

30 fiú KIE-tagot gyülekezeti nap és templomi ünnepély keretében. Az „Ifjúsági Otthon” Szabó Gyula segédlelész megválasztott apagyí lelkipásztor buzgólkodása folytán Magoss Sándor gyógyszerész nagy áldozatkészségével s az ifjúság szíves munkavállalásával alig hat hónap alatt jött létre.

K R Ó N I K A

Legközelebbi egyházkerületi tanácsülésünk, bírósági ülésünk Deo Volente szeptember hó 10-én, pénteken lesz. Ezt megelőzőleg, szeptember hó 9-én, csütörtökön délután esperesi értekezlet.

Elnökség.

Miről prédikáljunk az elkövetkező munkaévben? Ez volt a témája a debreceni lelkipásztorok és lelkészjellegű egyének évadzáró értekezletének, mely az elmúlt hét folyamán, június hó 29-én tartatott meg a diakonisszaotthonban. Az értekezlet előtt d. e. 9 órakor a rendes lelkipásztorok társaságával főtiszteletű püspök úr bevezető áhítatot tartott, melynek alapigéje a Római levél X. rész 13—17. verse, prolegomenája az Institúció IV. könyvéből a 3. fejezet 1—4. szakaszai voltak. A gazdag lelki aratást nyújtó bibliamagyarázatot hozzászólások követték, utána pedig a jelenlévők közül többen imádkoztak. Az értekezlet d. e. 11 órakor kezdődött, mely igen népes és eleven volt mindvégig. Ezen a kitűzött témáról két, egymást kiegészítő előadás hangzott el; az elsőt Dr. Danesházy Sándor, a másodikat Dr. Farkas Pál lelkipásztorok tartották; utána hozzászólások következtek. A téma igen széles keretek közt világgittatott meg s áldott indításokat eredményezett. Az értekezlet tanulságait s elért eredményeit az elnöklő püspök úr foglalta össze s a hallottak logikai rendjéből folyólag kitűzte egy elkövetkezendő értekezlet témáját. — Ugyanezen alkalommal befejeződött még egy rövidebb előadás is hangzott el, a gyermekistentisztelet ügyéről; ennek referense Mezey Béla lelkipásztor volt, ki lélekreható színekkel cselelt a gyermekistentiszteletek szükségességét és sürgette a debreceni egyház összes iskoláira kötelező erővel leendő bevezetését. Itt is igen komoly és felelősségteljes hozzászólások hangzottak el. Mindkét témára vissza fogunk térni Lapunk elkövetkező számaiban.

A debreceni kollégiumi tanítóképzőben az 1942—43. iskolai év végén tartott képesítő vizsgálat eredménye ez volt: Kötüntetéssel végzett: Kálmalfalvai Béla és Miskolczi László. Jelesen végzett: Darnai Lajos, Kiss András és Tegdes László. Jól végzett: Farnas Béla, Józsa Tibor, Kovács László, Kozma Tibor, Szamosújvári Sándor, Váci Imre. Képesítettek: Csák Andor, Deák László, Gyula Sándor, Hiri Ferenc, Jakucs Sándor, Jantos Lajos, Kaszás Lajos, Pereki Zoltán, Rácz Antal, Trombitás György és Simon Károly. — Két hónap mulva teendő javítóvizsgálatra utasították hét jelölt. Vizsgaelnök volt Dr. Papp Ferenc, az egyházkerület középiskolai felügyelője. A kultuskormány részéről, mint képviselő jelen volt Dr. Váczy Ferenc nagykorú református tanítóképződei igazgató.

Diákok nyári foglalkoztatása. A debreceni ősi patricius családból származó Csanak István, volt bankigazgató, aki jelenleg az általa megszervezett diákaptár mozgalom élén áll, — érdekes tervet készített s viszi most azt megvalósítás felé. Diákokat toboroz arra, hogy a Radnai-havasokban kincseket érő fenyőszurkot gyűjtsenek. A diáktáborban pompás nyaralási lehetőség is van, mely négy vagy hat hétre terjed és átlagban 10 pengőt kereshetnek naponta. Utiköltséget, élelmiszert ingyen kapnak a diákok. Egy diák napi 6 órai munkával 15—20 kiló fenyőszurkot tud szedni, kilójáért 50 fillért fizetnek. A múlt évben 3 millió svájci frankot fizetett ki a magyar állam külföldre fenyőszurkért. Nemzetgazdasági szempontból is nagy jelentősége van a diákság tervezett munkatáborának. Érdemes reá felfigyelni s szeretettel támogatni.

A nyíregyházi Leánykálvácum tanítónőképzőintézetben a képesítő vizsgálatok június hó 21—26. napjain tartottak meg. Az elnöki tisztelet az Egyházkerület részéről Uray Sándor tanácsbíró töltötte be; a kormány képviselője dr. Horváth Endre, a pápai ref. tanítónőképzőintézet igazgatója volt. A vizsgálatok magnyugtató eredménnyel végeztek; javító- vagy ismétlővizsgára senki sem utasított. 32 növendék képesített. Közülök köztüntetéssel

képesítették: Bakoss Edit, Ida, Kokas Berta, Mudrony Ida és Szabó Erzsébet. Jeles oklevelet nyertek öten; jó oklevelet 12-en; megfeleltek 11-en. — A vizsgákat nagy gondnal, körültekintéssel és tapintattal készítette elő ifj. Porzsol István, az intézet kitűnő igazgatója; vele együtt elismerést érdemel az együttműködésben kiváló tanári testület. A képesítő után még külön kántorképesítő vizsgát tettek négyen, névszerint Arató Jolán, Harmath Éva, Kokas Berta és Szabó Erzsébet; mindnyájan jó eredménnyel.

A debreceni Dóczy-tanítónőképzőben Dr. Soós Béla egyetemi tanár és Dr. Eröss Arisztid vezették a múlt hét folyamán a képesítő vizsgálatokat. Kitüntetéssel vizsgáztak: Fogarassy Éva és Kiss Margit. Jelesek lettek: Ács Katalin, Bőr Erzsébet, Hadházy Éva, Halász Róza, Juhász Margit, Kádár Klára, Gaál-Nagy Anna, Nagy Juliánna. Jók: Abonyi Júlia, Cseh Angéla, Csathó Erzsébet, Csik Margit, Czaga Gabriella, Dobos Aranka, Füle Éva, Iklódi Etelka, Karázi Ilona, Kovács Gabriella, Pethő Éva, Szigetvári Ilona, Szondy Erzsébet. Képesítettek: Agárdi Éva, Annyok Magda, Balogh Irén, Bernáth Mária, Erdős Éva, Fejes Margit, Galaczy Katalin, Hajdú Katalin, Kaposi Anna, Káplán Emília, Krasznai Erzsébet, Kulín Ilona, Maklári Vilma, Polgár Margit, Szabó Irma, Szócs Piroska, Úry Jolán, Varga Gizella. A kántori vizsgát sikerrel tette le valamennyi jelentkező, névszerint a következők: Gaál-Nagy Anna, Füle Éva, Polgár Margit, Káplán Emília, Kovács Gabriella, Erdős Éva, Kiss Margit, Agárdi Éva, Fogarassy Éva, Halász Róza.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2661—1943. szám. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Kőrössy Mihály református tanító (Makó, Justh Gyula-utca 25) kérelmére elrendelem nevezett nagyatyja: Kőrössy János születési és házassági anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Ismert adatok a következők:

Kőrössy János 1830 körül született. Fia: (a kérelmező édesapja) János 1854-ben született Pustadarócon és születési anyakönyvi kivonatában az apa foglalkozásaként ez a bejegyzés szerepel: „v. Hajdu.” Ebből arra lehet következtetni, hogy a „v.” városit jelent és így Szatmárnémetiben kellett volna lakniok. E felleveést támogatja az is, hogy másik gyermeke születésekor, 1860 körül már Szatmárnémetiben laktak.

Kőrössy János felesége Harsányi Klára volt, akivel 1854 előtt kötött házasságot.

A kivonatokra származás igazolása céljából van szükség. Megtalálás esetén kérelmező értesítendő, aki a kivonat megküldőjének darabonként 20 P kutatási díjat ajánlott fel. Debrecen, 1943 június 28.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2743—1943. szám. TÁRGY: Kántortanítói állások helyi javadalmának megállapítása.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnökök urakhoz.

Tudomásulvétel és az érdekeltek tájékoztatása végett közlöm, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr népiskoláink kántortanítói állása helyi javadalmának megállapítása ügyében a 3230—1943. M. E. sz. rendelet alapján intézkedett.

Az erre vonatkozó rendelkezéseket a vármegyei közgazgatási bizottság útján küldi meg az iskolafenntartóknak. A m. kir. Központi Illetményhivatal a fizetéskiegészítő államsegélynek magasabb összegben való folyósítására utasította.

Debrecen, 1943 június 26.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetések

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvintér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Berekböszörményi református egyházközség hattan-erős népiskolájánál megüresedett I. sz. kántortanító állásra pályázatot hirdet. Javadalma: természetben modern lakás kerttel, 9 kat. hold prima szántó, 1 kat. hold erdőilletőség, melynek hozama cca 50 q tűzifa, 24 q búza, 16-5 q száraz tűzifa, 4 drb. számosjószág legeltetési joga, 154 P szolgáltatások váltása, 30%-os helyi készpénz, összesen 50 érték-egység, többi fizetéskiegészítő államsegély. — Javadalmi jegyzőkönyve 450-41 P-t tanító, 360-41 P-t kántor fizetésének minősít. Kötelessége: kijelölt osztály, felső tagozatban osztályok vezetése, belmissziós munkákban segédkezés, énekkar vezetése, kántori szolgálatok ellátása. Állás a megválasztás jogerőre emelkedése után elfoglalandó. Kellően felszerelt pályázatok folyó évi július 23-ig küldendők az Iskolaszékekhez.

A **búji** református egyházközség pályázatot hirdet a megüresedett II. sz. tanítói állásra. Javadalom: a törvényesen megállapított fizetés, melynek 20%-át az egyház pénztára fizeti, a többi államsegély, háromszobás lakás megfelelő melléképülettel, kerttel. Ezenkívül 464 öl szántó-föld, 1 drb. sertés és 1 drb. tehénlelő. Ha a leteleköt a tanító nem saját gazdasági szükségletére használja fel, úgy azt az egyház a mindenkorai pénzügyben váltja meg. Kötelessége: a nyolcosztályú iskola alsó vagy felső tagozatának vezetése, a belmissziói, népművelési és egyéb egyházépítő munkában való segédkezés, énekvezér esetleges helyettesítése. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. Nők is pályázhatnak. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 21 nap. Törvényesen felszerelt kérvények (szül. bizonyítvány, állampolgársági igazolvány, oklevél, működési bizonyítvány, esperesi elbocsátó, eskütételi igazolvány) a Református Lelkészi Hivatalhoz adandók be (Búj, Szabolcs megye).

Dobrácsapáti református leányegyházközség pályázatot hirdet előkönyörgő-kántortanítói állásra. Tanítói fizetés: 10% helyi, 90% államsegély és lakás kerttel. Előkönyörgő-kántori fizetés: 1. 4 hold föld haszonélvezete, adóját egyház fizeti; 2. 10 köböl búza; 3. 10 m³ tűzifa beszállítva; 4. stóla. Határidő 21 nap.

Hencida református egyházközsége 21 napos határidővel pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett IV. sz. tanítónői állásra. Javadalom, kötelesség törvényszerű. Autóbuszjárat Nagyváradra és Debrecenbe. Kérvények Református Lelkipásztori Hivatalnak, Hencida, Bihar vm. küldendők.

A **kügypusztai** református előkönyörgő kántortanító állásra pályázat hirdettetik. Javadalom: 1. 8 kat. hold, román földreform által juttatott föld. Adóját tanító fizeti. Párber páronként fél veka búza, fél veka tengeri (kb. 40 pár). Stóla. Hat méter tűzifa. (Kántori javadalom.) II. Tanítói javadalom: évi 140 P, plusz államsegély. Lakás. Kötelesség: törvény szerinti. (A községnek Biharhoz vagy Paptamásihoz csatolása folyamatban.) Határidő pályázatra: július 25. Református Lelkészi Hivatal, Nyüved, Bihar megye címen.

Laskod község református iskolaszéke pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra. Fizetése: 15 kat. hold föld, 15 q gabona, megfelelő lakás kerttel (26 értékesség), a többi államsegély. Kötelessége: kijelölt osztályok vezetése, kántori teendők, énekkar vezetése, belmissziói munka, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés. Pályázati határidő 21 nap. *Iskolaszék.*

Laskod község református iskolaszéke pályázatot hirdet IV. sz. tanítói állására. Fizetése és kötelessége törvényszerű. Pályázati határidő 21 nap. *Iskolaszék.*

Verbőc református egyházközség iskolaszéke pályázatot hirdet a lemondással megüresedett tanítói állásra. Pályázati határidő 21 nap. Javadalom: lakás kerttel és mellék-helyiségekkel, valamint a tanítói fizetés 10%-a egyháztól, a többi államsegély. Amennyiben a kántorságot is vállalja, azért külön díjazást kap megegyezés szerinti! Nők is pályázhatnak. Jelölt nincs. Vasút 1 km, posta helyben. Kötelesség: V—VIII. osztályok tanítása, belmisszióban segédkezés. Állás választás után elfoglalandó. Kérvények Lelkészi Hivatal, Verbőc (Ugocea vm.) címre küldendők.

FELVÉTEL

a debreceni református Kollégium internátusaiba.

A debreceni református Kollégium középiskolai internátusában az 1943—44. tanévre a következő díjak érvényesek: I. díjfokozatban 40 P, II. díjfokozatban 80 P, III. díjfokozatban 100 P és a IV. díjfokozatban 120 P egész évre. Ebben a reggeli ára is bentfoglaltatik. A gimnáziumi tanulók mindennapos tanulmányi ellenőrzésének (lecke kikérdezése, segítség a tanulásban) díja egész évre az I. díjfokozatban — P, a II. díjfokozatban 20 P, a III. díjfokozatban 35 P és a IV. díjfokozatban 50 P.

Az egyetemi internátus díjai szintén reggelivel együtt: I. díjfokozatban 40 P, II. díjfokozatban 80 P, III. díjfokozatban 120 P és a IV. díjfokozatban 160 P egész évre.

A tápintézet díjai egyetemi hallgatóknak és középiskolásoknak egyformán a következők: I. díjfokozatban 130 P, II. díjfokozatban 260 P, III. díjfokozatban 390 P és a IV. díjfokozatban 520 P egész évre. Ezért ebéd- és vacsorakosztot kapnak a tagok.

A bentékezés egyaránt kötelező minden középiskolai és egyetemi hallgató bentlakóra a bentlakás egész ideje alatt. Egyetemi hallgatók mindkét félévben negyhavi tápintézet díjai kötelesek fizetni. Ezért az I. félévben szept. 7-től december 22-ig, a II. félévben február 1-től május 31-ig kapnak ellátást, leszámítva a 10 napos húsvéti szünetet. Aki januárban is bentékezik, egyhavi további díjat fizet. Júniusban félhavi díjért 15-ig kapnak ellátást a tagok. Azután 2-50 P napidíj ellenében. Június 20-a után csak indokolt tanulmányi ügy miatt itt maradó tagok kapnak ellátást (nap 2-50 P-ért) külön, személyenként nyert igazgatói engedéllyel. A bentlakási díj egész évre fizetendő.

A tápintézet díjai egész évre szólnak, azonban a tagok a törvényesen megállapított szünetek alatt nem igényelhetnek kosztot. (Középiskolások a karácsonyi, húsvéti szünet alatt, valamint a bizonyítványkiosztástól a nyári szünet utáni beiratkozás utolsó napjáig. Egyetemi hallgatók június 20-tól szeptember 7-ig, a karácsonyi és húsvéti egyetemi szünet alatt.) A felvett tagokra az egészévi, illetve egyetemi hallgatóknál az egész félévi díjak kötelezők, még ha nem is veszik igénybe teljes idő alatt a lakást vagy ellátást. Ez alól indokolt esetben (igazolt súlyos betegség stb.) a felmentést kérni kell a kollégiumi intézőtanácstól.

A bentlakási és tápintézet díjakat negyedévi vagy havi előleges részletekben kell fizetni, úgy azonban, hogy az I. félévi díjak december 5-e előtt havi fizetés esetén is be legyenek fizetve, a II. félévben ugyanúgy május 5-ig. — A díjak legegyszerűbben a 11,322. számú „Debreceni református Kollégium, Debrecen” jelzésű csekkre fizethetők, illetve az üres csekklapok így töltendők ki. A csekk hátlapján fel kell tüntetni, hogy kinek a javára történik a befizetés.

A felvételért és a kedvezményekért a folyamodványokat a középiskolai tanulók iskolájuk igazgatóságához adják be, az egyetemi hallgatók pedig a Kollégium egyetemi internátusának igazgatóságához küldjék be legkésőbb augusztus 15-ig. Mellékelni kell egyetemi hallgatóknak: 1. a lecke-könyv, illetve elsőéveseknél az érettségi bizonyítvány hiteles másolatát; 2. érvényes és teljes képet nyújtó szegénységi, illetve vagyontalansági bizonyítványt, mely nem lehet egy évnél idősebb; 3. a folyamodó atyjának (gyámjának) két tanúval előttemezett kötelezvényét a díjak pontos fizetésére; 4. újonnan folyamodók (ha felsőévesek is) hatósági orvosi bizonyítványt arról, hogy nem szenvednek fertőző betegségben és 5. születési anyakönyvi kivonatot. Az elsőévesek tüntessék fel, hogy az egyetem melyik fakultására iratkoznak be.

Nem tanárképzős bölesészethallgatók, joghallgatók és orvostanhallgatók az 1943—44. tanévre az internátusba csak igen korlátozott számban vehetők fel, amennyiben másutt elhelyezkedni nem tudnak, és az 1942—43. évben tagjai voltak az internátusnak. Új folyamodó egyáltalán nem vehető fel.

Kollégiumi díjaikkal hátralékos tanulók nem vehetők fel. A díjakat a Kollégium évközben szükség esetén felemelheti vagy leszállíthatja.

Debrecen, 1943 június 15.

Dr. Péter Zoltán,
internátusi-intézet-i igazgató.

TARTALOM:

Egyházkerületi tanácsülés és kollégiumi igazgatótanács
T. F.: Befejeződött a generális vizitáció
Vikár Sándor: Háború és vakáció
Szeremley Béla: „Eredj a hangyához, te rest!”...
Hírek az egyházmegyéből — Krónika — Hivatalos értesítés —
Pályázati hirdetések — Hírdetések

Könyvújdonságokat

„Méliusz”
könyvkereskedés

már a megjelenés napján szállít

DEBRECEN,
Ferenc József-út 26.

MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45—47. Telefon: 23-70, 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL.

DEAK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő

és papiszabósága. Hódmezővásárhely, IV., Fekeli-u. 46. szám.
Az országos hírvé Szántó I.-nek 1935 óta haláláig volt palást-, tógakészítő mestere. Készíték ORLE-formába szövetselyempalástot, süveget, tógát, övet, papi mellényt. Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi Tiszteletes Uraknak nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron átalakítom ORLE-formába. Ellismerő és ajánlólevelekkel, mintákkal szolgálok. Pontos időben, portómentesen szállítok elismert finom anyagokból és szép munkával. Református Iparos.

Lelkész urak figyelmébe!!!

RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó
templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata
tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen szolgál, helyszínre leutazik.

Kálvinista cég!

Vállalati összegének 2—5%-át a református lelkészúrvák javára adják.
Számos elismerő és kitüntető bizonyítvány.

Tiszalök.

Postafiók 11.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG

KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN

FÉNYES
ILONA
RIMASZOMBAT

